

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Розділ 1

Загальні положення про послуги та захист

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Послуги: поняття, нормативне регулювання, різновиди

Тема 1. Загальні положення про послуги

Питання до семінарського заняття:

1. Нормативні визначення поняття «послуги».
2. Теоретичні визначення поняття «послуги».
3. Ознаки послуг.
4. Учасники відносин у сфері надання послуг.
5. Договір про надання послуг.

Основні терміни і поняття: послуга, нематеріальне благо, клієнт, замовник, виконавець, договір про надання послуг, оплатність послуг, безоплатність послуг.

Питання для самоперевірки знань:

1. В яких законодавчих актах надається визначення поняття «послуги»?
2. В яких підзаконних актах надається визначення поняття «послуги»?
3. В якій галузі права вперше виникло і надалі було врегульовано питання надання послуг?
4. Перелічте ознаки послуг.
5. Охарактеризуйте відомі Вам ознаки послуг.
6. В яких сферах учасником у відносинах послуг є держава?
7. В яких сферах учасником у відносинах послуг є суб'єкти місцевого самоврядування?
8. В яких сферах учасником у відносинах послуг є фізична особа?
9. В яких сферах учасником у відносинах послуг є фізична особа-підприємець або юридичні особи?
10. Сформулюйте визначення поняття «послуги», яке б враховувало найбільш вагомі їх ознаки.

Рекомендована література: основна – 2; додаткова – 9; нормативно-правові акти – 9, 10, 15. Інформаційні ресурси – 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Послуги: поняття, нормативне регулювання, різновиди
Тема 3. Різновиди послуг

Питання до семінарського заняття:

1. Класифікація послуг.
2. Публічні послуги.
3. Послуги сфери регулювання приватного права.
4. Послуги, пов'язані із життям та здоров'ям людини.
5. Послуги, пов'язані із побутом фізичної особи.
6. Послуги, пов'язані із здійсненням підприємницької діяльності.
7. Послуги, пов'язані із духовним розвитком людини.
8. Інші різновиди послуг.

Основні терміни і поняття: послуга, нематеріальне благо, клієнт, замовник, виконавець, договір про надання послуг, оплатність послуг, безоплатність послуг, соціальні послуги, юридичні послуги, житлово-комунальні послуги, адміністративні послуги, туристичні послуги, інформаційні послуги, освітні послуги, фінансові послуги, медичні послуги.

Питання для самоперевірки знань:

1. Які класифікації послуг Вам відомі?
2. Чим відрізняються публічні послуги від послуг сфери регулювання приватного права?
3. Охарактеризуйте особливості послуг сфери регулювання приватного права.
4. Яка природа послуг, пов'язаних із життям та здоров'ям людини? З яким блоком – публічних чи приватних послуг – Ви б їх пов'язали і чому?
5. Яка природа послуг, пов'язаних із побутом фізичної особи? З яким блоком – публічних чи приватних послуг – Ви б їх пов'язали і чому?
6. Яка природа послуг, пов'язаних із здійсненням підприємницької діяльності? З яким блоком – публічних чи приватних послуг – Ви б їх пов'язали і чому?
7. Яка природа послуг, пов'язаних із духовним розвитком людини? З яким блоком – публічних чи приватних послуг – Ви б їх пов'язали і чому?
8. Якими нормативно-правовими актами регулюються питання надання публічних послуг?
9. Якими нормативно-правовими актами регулюються питання надання послуг приватноправового характеру?
10. З якими галузями права пов'язані різні види послуг?

Рекомендована література: основна – 1-5; додаткова – 1-10; нормативно-правові акти – 1-17. Інформаційні ресурси – 1, 2, 6, 8-10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Захист прав учасників сфери обслуговування

Тема 5. Права та обов'язки учасників відносин сфери обслуговування

Питання до семінарського заняття:

1. Права: поняття та загальна характеристика.
2. Гарантії реалізації прав.
3. Обов'язки: поняття та загальна характеристика.
4. Співвідношення прав та обов'язків у сфері обслуговування.
5. Міжнародні стандарти щодо прав та гарантій у сфері обслуговування.

Основні терміни і поняття: послуга, нематеріальне благо, клієнт, замовник, виконавець, договір про надання послуг, оплатність послуг, безоплатність послуг, захист, права, охорона, позасудовий захист, судовий захист, медіація.

Питання для самоперевірки знань:

1. Як Ви розумієте поняття «права»?
2. Як би Ви охарактеризували поняття «реалізація прав»?
3. Як би Ви охарактеризували поняття «гарантії реалізації прав»?
4. Як Ви розумієте поняття «обов'язки»?
5. Як Ви розумієте поняття «кореспондентські права»?
6. Які міжнародні стандарти щодо прав людини Вам відомі?
7. Наведіть приклади вітчизняної судової практики щодо захисту прав. Про захист яких прав у них йдеться?
8. Наведіть приклади практики ЄСПЛ щодо захисту прав. Про захист яких прав у них йдеться?
9. В яких різновидах нормативно-правових актів закріплюються права та обов'язки учасників відносин у сфері надання послуг?
10. В яких різновидах нормативно-правових актів закріплюються відповідальність за порушення прав та невиконання обов'язків учасниками відносин у сфері надання послуг?

Рекомендована література: основна – 2; додаткова – 9; нормативно-правові акти – 1-17. Інформаційні ресурси – 1, 3, 4, 5, 7-10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Захист прав учасників сфери обслуговування

Тема 6. Юридичні документи, якими опосередковуються відносини у сфері обслуговування

Питання до семінарського заняття:

1. Договори про надання послуг: загальна характеристика.
2. Форма договорів про надання послуг.
3. Умови договорів про надання послуг.
4. Претензії як засіб врегулювання розбіжностей учасників договорів про надання послуг.
5. Позови як засіб захисту прав, що виникають із відносин надання послуг, у судовому порядку.

Основні терміни і поняття: документ; юридичні документи; договір; поіменований договір; непоіменований договір; протокол; скарга; заява; позов; претензія; протокол розбіжностей; рішення суду.

Питання для самоперевірки знань:

1. Охарактеризуйте зміст цивільно-правових договорів про надання послуг.
2. Охарактеризуйте зміст непоіменованих цивільно-правових договорів про надання послуг.
3. Охарактеризуйте зміст господарських договорів про надання послуг.
4. Охарактеризуйте зміст адміністративних договорів про надання послуг.
5. В яких відносинах є можливим застосування претензії як засобу врегулювання розбіжностей учасників договорів про надання послуг?
6. Охарактеризуйте позови як засіб захисту прав, що виникають із відносин надання послуг, у судовому порядку.
7. Охарактеризуйте заяви як засіб захисту прав, що виникають із відносин надання послуг.
8. Охарактеризуйте скарги як засіб захисту прав, що виникають із відносин надання послуг.
9. Охарактеризуйте вимоги до оформлення різних видів юридичних документів.
10. Які документи опосередковують судовий захист прав учасників відносин у сфері надання послуг.

Рекомендована література: основна – 1, 2; додаткова – 9; нормативно-правові акти – 1-17. Інформаційні ресурси – 1, 7-10.

Розділ 2

Спеціальна частина (захист прав у різних сферах надання послуг)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Освітні послуги

Тема 7. Поняття та загальна характеристика освітніх послуг

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття освітніх послуг.
2. Нормативне регулювання відносин з надання освітніх послуг.
3. Спеціальне законодавство про освіту (закони України "Про дошкільну освіту", "Про повну загальну середню освіту", "Про позашкільну освіту", "Про професійно-технічну освіту", "Про вищу освіту").
4. Види освітніх послуг.
5. Основні принципи надання освітніх послуг.

Основні терміни і поняття: автономія; академічна свобода; безпечне освітнє середовище; безоплатна освіта; викладацька діяльність; електронний підручник (посібник); підручник; заклад освіти; засновник закладу освіти; здобувачі освіти; індивідуальна освітня траєкторія; індивідуальна програма розвитку; індивідуальний навчальний план; інклюзивне навчання; інклюзивне освітнє середовище; кваліфікація; компетентність; корекційно-розвиткові послуги (допомога); навчальна література; освітній процес; освітня діяльність; освітня послуга; освітня програма; особа з особливими освітніми потребами; педагогічна діяльність; психолого-педагогічні послуги; психолого-педагогічний супровід; результати навчання; рівень освіти; розумне пристосування; система освіти; спеціальні закони про освіту; суб'єкт освітньої діяльності; універсальний дизайн у сфері освіти; якість освіти; якість освітньої діяльності.

Питання для самоперевірки знань:

1. Охарактеризуйте правовий статус здобувачів освіти як учасників відносин у сфері надання освітніх послуг.
2. Охарактеризуйте правовий статус педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників як учасників відносин у сфері надання освітніх послуг.
3. Охарактеризуйте правовий статус батьків здобувачів освіти як учасників відносин у сфері надання освітніх послуг.
4. Охарактеризуйте правовий статус фізичних осіб, які провадять освітню діяльність як учасників відносин у сфері надання освітніх послуг.
5. Охарактеризуйте правовий статус інших осіб, що залучені до освітнього процесу, як учасників відносин у сфері надання освітніх послуг.
6. Охарактеризуйте правовий статус суб'єктів системи надання освітніх послуг.
7. Що означає «якість освітніх послуг»?
8. Охарактеризуйте зміст договору про надання освітніх послуг.
9. Перелічте безоплатні освітні послуги.
10. Охарактеризуйте оплатні освітні послуги.

Рекомендована література: основна – 2; додаткова – 4, 9, 10; нормативно-правові акти – 5, 9, 10, 15-17. Інформаційні ресурси – 1, 7-10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Освітні послуги

Тема 8. Права та обов'язки учасників освітніх відносин

Питання до семінарського заняття:

1. Право на освіту.
2. Забезпечення права на безоплатну освіту.
3. Права і обов'язки засновника закладу освіти.
4. Право на забезпечення якості освіти.
5. Права та обов'язки здобувачів освіти. Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу.
6. Права та обов'язки батьків здобувачів освіти.
7. Державні гарантії здобувачам освіти. Державні гарантії педагогічним і науково-педагогічним працівникам.

Основні терміни і поняття: автономія; академічна свобода; безпечне освітнє середовище; безоплатна освіта; викладацька діяльність; електронний підручник (посібник); підручник; заклад освіти; засновник закладу освіти; здобувачі освіти; індивідуальна освітня траєкторія; індивідуальна програма розвитку; індивідуальний навчальний план; інклюзивне навчання; інклюзивне освітнє середовище; кваліфікація; компетентність; корекційно-розвиткові послуги (допомога); навчальна література; освітній процес; освітня діяльність; освітня послуга; освітня програма; особа з особливими освітніми потребами; педагогічна діяльність; психолого-педагогічні послуги; психолого-педагогічний супровід; результати навчання; рівень освіти; розумне пристосування; система освіти; спеціальні закони про освіту; суб'єкт освітньої діяльності; універсальний дизайн у сфері освіти; якість освіти; якість освітньої діяльності.

Питання для самоперевірки знань:

1. Охарактеризуйте права та обов'язки здобувачів освіти як учасників відносин у сфері надання освітніх послуг.
2. Охарактеризуйте права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників як учасників відносин у сфері надання освітніх послуг.
3. Охарактеризуйте права та обов'язки батьків здобувачів освіти як учасників відносин у сфері надання освітніх послуг.
4. Охарактеризуйте права та обов'язки фізичних осіб, які провадять освітню діяльність як учасників відносин у сфері надання освітніх послуг.
5. Охарактеризуйте права та обов'язки інших осіб, що залучені до освітнього процесу, як учасників відносин у сфері надання освітніх послуг.
6. Охарактеризуйте права та обов'язки суб'єктів системи надання освітніх послуг.
7. Охарактеризуйте права і обов'язки засновника закладу освіти.
8. Охарактеризуйте зміст права на забезпечення якості освіти.
9. Охарактеризуйте зміст державних гарантій здобувачам освіти.
10. Охарактеризуйте зміст державних гарантій педагогічним і науково-педагогічним працівникам.

Рекомендована література: основна – 2; додаткова – 4, 9, 10; нормативно-правові акти – 5, 9, 10, 15-17. Інформаційні ресурси – 1, 7-10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Освітні послуги

Тема 9. Захист прав учасників освітніх відносин

Питання до семінарського заняття:

1. Позасудовий захист прав учасників відносин у сфері надання освітніх послуг.
2. Судовий захист прав здобувачів освіти.
3. Судовий захист прав педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників.
4. Юридичні документи, за допомогою яких здійснюється захист прав відносин у сфері надання освітніх послуг (позасудовий порядок захисту).
5. Юридичні документи, за допомогою яких здійснюється захист прав відносин у сфері надання освітніх послуг (судовий порядок захисту).

Основні терміни і поняття: автономія; академічна свобода; безпечне освітнє середовище; безоплатна освіта; викладацька діяльність; електронний підручник (посібник); підручник; заклад освіти; засновник закладу освіти; здобувачі освіти; індивідуальна освітня траєкторія; індивідуальна програма розвитку; індивідуальний навчальний план; інклюзивне навчання; інклюзивне освітнє середовище; кваліфікація; компетентність; корекційно-розвиткові послуги (допомога); навчальна література; освітній процес; освітня діяльність; освітня послуга; освітня програма; особа з особливими освітніми потребами; педагогічна діяльність; психолого-педагогічні послуги; психолого-педагогічний супровід; результати навчання; рівень освіти; розумне пристосування; система освіти; спеціальні закони про освіту; суб'єкт освітньої діяльності; універсальний дизайн у сфері освіти; якість освіти; якість освітньої діяльності.

Питання для самоперевірки знань:

1. Охарактеризуйте поняття «безпечне освітнє середовище».
2. Охарактеризуйте зміст права на індивідуальну програму розвитку.
3. Охарактеризуйте зміст права на індивідуальну освітню траєкторію.
4. Що включається у зміст захисту права на корекційно-розвиткові послуги (допомогу)?
5. Що включається у зміст захисту права на надання психолого-педагогічних послуг?
6. Що включається у зміст захисту права на психолого-педагогічний супровід?
7. Охарактеризуйте порядок судового захисту прав здобувачів освіти.
8. Охарактеризуйте порядок судового захисту прав педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників.
9. За допомогою яких юридичних документів здійснюється захист прав відносин у сфері надання освітніх послуг (позасудовий порядок захисту).
10. За допомогою яких юридичних документів здійснюється захист прав відносин у сфері надання освітніх послуг (судовий порядок захисту).

Рекомендована література: основна – 2; додаткова – 4, 9, 10; нормативно-правові акти – 5, 9, 10, 15-17. Інформаційні ресурси – 1, 7-10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Соціальні послуги

Тема 12. Захист прав учасників соціального обслуговування

Питання до семінарського заняття:

1. Позасудовий захист прав учасників відносин у сфері надання соціальних послуг.
2. Судовий захист прав учасників відносин у сфері надання соціальних послуг.
3. Позовна давність щодо захисту прав у сфері надання соціальних послуг.
4. Юридичні документи, за допомогою яких здійснюється захист прав відносин у сфері надання соціальних послуг.

Основні терміни і поняття: базові соціальні послуги; визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах; вразливі групи населення; забезпечення найкращих інтересів отримувачів соціальних послуг; малозабезпечена особа; надавачі соціальних послуг; об'єднання надавачів соціальних послуг; об'єднання отримувачів соціальних послуг; об'єднання працівників системи надання соціальних послуг; отримувачі соціальних послуг; оцінка якості соціальних послуг; оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах; показники якості соціальних послуг; реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг; складні життєві обставини; соціальне замовлення; соціальні послуги; супервізія.

Питання для самоперевірки знань:

1. У чому полягає захист прав учасників соціального обслуговування?
2. За захистом яких прав може звернутись учасник відносин у сфері надання соціальних прав?
3. Охарактеризуйте принципи медіації.
4. Охарактеризуйте статус медіатора, який врегульовано Законом України "Про медіацію".
5. Чи можна послуги з медіації віднести до переліку соціальних послуг? Відповідь обґрунтуйте.
6. Якою є позовна давність щодо захисту прав у сфері надання соціальних послуг?
7. Охарактеризуйте порядок судового захисту соціальних прав.
8. Охарактеризуйте порядок позасудового захисту соціальних прав.
9. За допомогою яких юридичних документів здійснюється захист соціальних прав (позасудовий порядок захисту).
10. За допомогою яких юридичних документів здійснюється захист соціальних прав (судовий порядок захисту).

Рекомендована література: основна – 2; додаткова – 1, 9; нормативно-правові акти – 2, 9, 10, 14-17. Інформаційні ресурси – 1, 3-10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. Інформаційні послуги

Тема 15. Захист прав учасників інформаційних відносин

Питання до семінарського заняття:

1. Позасудовий захист прав учасників інформаційних відносин.
2. Судовий захист прав учасників інформаційних відносин.
3. Юридичні документи, за допомогою яких здійснюється захист прав відносин у сфері інформаційних відносин (позасудовий порядок).
4. Юридичні документи, за допомогою яких здійснюється захист прав відносин у сфері інформаційних відносин (судовий порядок).
5. Суб'єкти, які здійснюють захист прав учасників інформаційних відносин.

Основні терміни і поняття: інформація; послуги; інформаційні послуги; реклама; документ; захист інформації; інформація; суб'єкт владних повноважень. принцип гарантованості права на інформацію; принцип відкритості інформації; принцип доступності інформації; принцип свободи обміну інформацією; принцип достовірності інформації; принцип повноти інформації; принцип свободи вираження поглядів і переконань; принцип правомірності одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації; принцип захищеності особи від втручання в її особисте та сімейне життя; гарантії права на інформацію.

Питання для самоперевірки знань:

1. За захистом яких прав можуть звертатись учасники інформаційних відносин?
2. До яких суб'єктів можуть звернутись учасники інформаційних відносин за захистом своїх прав?
3. Яка відповідальність передбачена законодавством за порушення прав у сфері інформаційних відносин?
4. Охарактеризуйте адміністративну відповідальність за порушення прав у сфері інформаційних відносин.
5. Наведіть приклади судових справ, в яких розглядалось питання захисту прав у сфері інформаційних відносин (цивільне судочинство).
6. Наведіть приклади судових справ, в яких розглядалось питання захисту прав у сфері інформаційних відносин (адміністративне судочинство).
7. Охарактеризуйте порядок судового захисту прав у сфері інформаційних відносин.
8. Охарактеризуйте порядок позасудового захисту прав у сфері інформаційних відносин.
9. За допомогою яких юридичних документів здійснюється захист прав у сфері інформаційних відносин (позасудовий порядок захисту).
10. За допомогою яких юридичних документів здійснюється захист прав у сфері інформаційних відносин (судовий порядок захисту).

Рекомендована література: основна – 1; додаткова – 9; нормативно-правові акти – 9, 10, 15-17. Інформаційні ресурси – 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6. Адміністративні послуги

Тема 18. Захист прав учасників адміністративного обслуговування

Питання до семінарського заняття:

1. Суб'єкти, які здійснюють захист прав учасників у сфері надання адміністративних послуг.
2. Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг.
3. Позасудовий захист прав учасників відносин у сфері надання адміністративних послуг.
4. Судовий захист прав учасників відносин у сфері надання адміністративних послуг.
5. Юридичні документи, за допомогою яких здійснюється захист прав відносин у сфері надання адміністративних послуг.

Основні терміни і поняття: адміністративна послуга; суб'єкт звернення за адміністративною послугою; суб'єкт надання адміністративної послуги; скарга; заява; позов; рішення; постанова.

Питання для самоперевірки знань:

1. Охарактеризуйте відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг (положення Закону України «Про адміністративні послуги»).
2. Чи можливим є притягнення до цивільно-правової відповідальності за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг?
3. Чи передбачена адміністративна відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг?
4. Перелічте суб'єкти, які здійснюють захист прав учасників у сфері надання адміністративних послуг.
5. Охарактеризуйте позасудовий захист прав учасників відносин у сфері надання адміністративних послуг.
6. За допомогою яких юридичних документів здійснюється захист прав відносин у сфері надання адміністративних послуг у позасудовому порядку?
7. Охарактеризуйте судовий захист прав учасників відносин у сфері надання адміністративних послуг.
8. В порядку якого (яких) судочинства можна захистити прав учасників відносин у сфері надання адміністративних послуг?
9. За допомогою яких юридичних документів здійснюється захист прав відносин у сфері надання адміністративних послуг у судовому порядку?
10. Чи є тотожними поняття «захист» та охорона» прав учасників відносин у сфері надання адміністративних послуг? Відповідь обґрунтуйте.

Рекомендована література: основна – 2; додаткова – 2, 5, 8, 9; нормативно-правові акти – 3, 7-9, 15-17. Інформаційні ресурси – 1, 3-10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7. Житлово-комунальні послуги

Тема 21. Захист прав учасників житлово-комунального обслуговування

Питання до семінарського заняття:

1. Суб'єкти, які здійснюють захист прав учасників у сфері надання житлово-комунальних послуг.
2. Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері надання житлово-комунальних послуг.
3. Позасудовий захист прав учасників відносин у сфері надання житлово-комунальних послуг.
4. Судовий захист прав учасників відносин у сфері надання житлово-комунальних послуг.
5. Юридичні документи, за допомогою яких здійснюється захист прав відносин у сфері надання житлово-комунальних послуг.

Основні терміни і поняття: аварія; виконавець комунальної послуги; внутрішньобудинкові системи багатоквартирного будинку; гаряча вода; житлово-комунальні послуги; індивідуальний споживач; кількісний показник комунальних послуг; колективний договір про надання комунальних послуг; колективний споживач; норми споживання комунальних послуг; плата за абонентське обслуговування; послуга з управління багатоквартирним будинком; споживач житлово-комунальних послуг; управитель багатоквартирного будинку.

Питання для самоперевірки знань:

1. Прокоментуйте законодавче положення: «Захист прав споживачів житлово-комунальних послуг здійснюється уповноваженим центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства про захист прав споживачів». Що це за орган?
2. Однією з істотних умов договору про надання житлово-комунальних послуг є відповідальність сторін за порушення договору. Що це означає?
3. Чи передбачена Законом України «Про житлово-комунальні послуги» конкретні міри відповідальності за порушення сторонами договору його вимог?
4. Чи достатніми, на Ваш погляд, є законодавчо передбачені положення про відповідальність сторін за порушення умов договору про надання житлово-комунальних послуг?
5. Яку б відповідальність сторін договору про надання житлово-комунальних послуг передбачили Ви при складанні відповідного договору?
6. Законодавством встановлюється порядок надання такого доступу та відповідальність власника (співвласників) багатоквартирного будинку за його ненадання.
7. Прокоментуйте законодавче положення: «Законодавством встановлюється ... відповідальність власника (співвласників) багатоквартирного будинку за його ненадання». Що це законодавство і що це за відповідальність?

Рекомендована література: основна – 2; додаткова – 9; нормативно-правові акти – 4, 8-9, 15-17. Інформаційні ресурси – 1, 7-10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 8. Медичні послуги

Тема 24. Захист прав учасників медичного обслуговування

Питання до семінарського заняття:

1. Відповідальність за порушення законодавства про охорону здоров'я.
2. Позасудовий захист прав учасників відносин у сфері надання медичних послуг.
3. Захист прав і інтересів громадян у сфері охорони здоров'я державними, громадськими або іншими органами, підприємствами, установами та організаціями.
4. Судовий захист права на охорону здоров'я.
5. Юридичні документи, за допомогою яких здійснюється захист прав відносин у сфері надання медичних послуг.

Основні терміни і поняття: відповідальність; захист; охорона; електронна система охорони здоров'я; життєдіяльність; загальний заклад охорони здоров'я; здоров'я; заклад охорони здоров'я; кластерний заклад охорони здоров'я; медична допомога; медична інформація; медичне обслуговування; мережа закладів охорони здоров'я; надкластерний заклад охорони здоров'я; невідкладний стан людини; обмеження життєдіяльності; охорона здоров'я; пацієнт; послуга з медичного обслуговування населення (медична послуга); домедична допомога; реабілітаційна допомога у сфері охорони здоров'я; реабілітаційна послуга; стан здоров'я.

Питання для самоперевірки знань:

1. Прокоментуйте законодавче положення: «За несвоєчасне і неякісне забезпечення необхідною медичною допомогою, що призвело до тяжких наслідків, винні особи несуть відповідальність відповідно до закону». Що це за відповідальність?
2. Прокоментуйте законодавче положення: «Зайняття народною медициною (цілительством) з порушенням встановлених законодавством вимог тягне за собою відповідальність згідно із законом». Що це за відповідальність?
3. Яка відповідальність за порушення положень законодавства про охорону здоров'я передбачена в Основах законодавства про охорону здоров'я?
4. Чи передбачена за порушення законодавства про охорону здоров'я цивільна відповідальність? Якщо так, то яка саме?
5. Чи передбачена за порушення законодавства про охорону здоров'я адміністративна відповідальність? Якщо так, то яка саме?
6. Чи передбачена за порушення законодавства про охорону здоров'я кримінальна відповідальність? Якщо так, то яка саме?
7. Що означає позасудовий захист прав учасників відносин у сфері надання медичних послуг?
8. В порядку якого судочинства учасники відносин у сфері надання медичних послуг можуть захистити свої права?
10. За допомогою яких юридичних документів здійснюється захист прав учасників відносин у сфері надання медичних послуг?

Рекомендована література: основна – 2, 3; додаткова – 9; нормативно-правові акти – 8-10, 13, 15-17. Інформаційні ресурси – 1, 7-10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 9. Туристичні послуги

Тема 27. Захист прав учасників туристичних послуг

Питання до семінарського заняття:

1. Відповідальність за порушення законодавства в галузі туризму.
2. Відповідальність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб у галузі туристичної діяльності.
3. Відшкодування шкоди, завданої порушенням законодавства у галузі туристичної діяльності.
4. Порядок розгляду спорів з питань надання туристичних послуг.
5. Безпека в галузі туризму.

Основні терміни і поняття: туризм; турист; туристичний продукт; супутні туристичні послуги та товари; характерні туристичні послуги та товари; просування туристичного продукту; місце продажу (реалізації) туристичних послуг; місце надання туристичних послуг; готель; готельна послуга; аналогічні засоби розміщення; суб'єкти, що здійснюють та/або забезпечують туристичну діяльність; туристичні оператори; туристичні агенти; інші суб'єкти підприємницької діяльності, що надають послуги з тимчасового розміщення (проживання), харчування, екскурсійних, розважальних та інших туристичних послуг; гіді-перекладачі, екскурсоводи, спортивні інструктори, провідники та інші фахівці туристичного супроводу.

Питання для самоперевірки знань:

1. Яким чином здійснюється захист інтересів українських туристів за межами України?
2. Для чого здійснюється страхування туристів при здійсненні туристичних поїздок?
3. У чому може полягати позасудовий захист прав учасників відносин у сфері надання туристичних послуг?
4. За допомогою яких юридичних документів здійснюється захист прав відносин у сфері надання туристичних послуг (позасудовий порядок)?
5. В порядку якого (яких) судочинств може здійснюватися судовий захист прав учасників відносин у сфері надання туристичних послуг?
6. За допомогою яких юридичних документів здійснюється захист прав відносин у сфері надання туристичних послуг (судовий порядок)?
7. Прокоментуйте законодавче положення: «З метою забезпечення прав та законних інтересів громадян-споживачів туристичних послуг туроператор та турагент зобов'язані здійснити фінансове забезпечення своєї цивільної відповідальності (гарантією банку або іншої кредитної установи) перед туристами».
8. В яких випадках туроператор не несе перед туристом відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору на туристичне обслуговування?

Рекомендована література: основна – 2, 4; додаткова – 3, 6, 7, 9; нормативно-правові акти – 6, 8-9, 15-17. Інформаційні ресурси – 1, 7-10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 10. Юридичні послуги

Тема 30. Захист прав учасників надання юридичних послуг

Питання до семінарського заняття:

1. Відповідальність за порушення законодавства у сфері надання юридичних послуг.
2. Відповідальність за порушення умов договору про надання правових послуг
3. Позасудовий захист прав учасників відносин у сфері надання юридичних послуг.
4. Судовий захист прав учасників відносин у сфері надання юридичних послуг.
5. Юридичні документи, за допомогою яких здійснюється захист прав відносин у сфері надання юридичних послуг.

Основні терміни і поняття: адвокат; адвокатська діяльність; договір про надання правової допомоги; захист; інші види правової допомоги; клієнт; конфлікт інтересів; представництво; безоплатна правова допомога; законні представники; право на безоплатну правову допомогу; правова допомога; правові послуги; первинна правова допомога; вторинна правова допомога; медіація.

Питання для самоперевірки знань:

1. Яка відповідальність передбачена нормами Закону України «Про безоплатну правову допомогу»?
2. Прокоментуйте законодавче положення: «Особи, які порушили цей Закон, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом». Що це за порядок?
3. Прокоментуйте законодавче положення: «Особи, які подали завідомо неправдиві відомості або фальшиві документи, що стали підставою для віднесення їх до категорій осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом». Що це за порядок?
4. Охарактеризуйте захист прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішується питання про їх застосування у кримінальному провадженні, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу іноземній державі (екстрадицію), а також особи, яка притягається до адміністративної відповідальності під час розгляду справи про адміністративне правопорушення як видів адвокатської діяльності.
5. Охарактеризуйте надання правової допомоги свідку у кримінальному провадженні як вид адвокатської діяльності.
6. Охарактеризуйте представництво інтересів потерпілого під час розгляду справи про адміністративне правопорушення, прав і обов'язків потерпілого,

цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні як вид адвокатської діяльності.

7. Охарактеризуйте представництво інтересів фізичних і юридичних осіб у судах під час здійснення цивільного, господарського, адміністративного та конституційного судочинства як вид адвокатської діяльності.

8. Охарактеризуйте представництво інтересів фізичних і юридичних осіб в інших (ніж суди) державних органах та перед фізичними та юридичними особами.

9. Охарактеризуйте роль та значення адвокатського запиту для захисту прав клієнтів адвоката.

10. Охарактеризуйте зміст та вимоги до документів, що посвідчують повноваження адвоката на надання правової допомоги.

Рекомендована література: основна – 2; додаткова – 9; нормативно-правові акти – 8-9, 15-17. Інформаційні ресурси – 1, 7-10.

Рекомендована література

Основна:

1. Сибіга О. М. Право особи на доступ до публічної інформації: адміністративно-правове забезпечення і захист. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 370 с.
2. Голіна О. В. Договори про надання послуг у сфері господарювання. Київ : Право, 2019. 200 с.
3. Болокан І. В. Цивільно-правові договірні відносини з надання медичних послуг. Modern achievements of EU and Ukraine in the area of law. Riga : Izdevniecība «Baltija Publishing», 2020. P. 1. 632 p. С. 39-58.
4. Дьордяк О. В. Міжнародно-правове регулювання діяльності з надання туристичних послуги. Київ : Фенікс, 2021. 180 с.
5. Плескач М. В. До питання реалізації права на здобуття користувачами цифрових сервісів в Україні. Modern achievements of EU and Ukraine in the area of law. Riga : Izdevniecība «Baltija Publishing», 2020. P. 1. 632 p. С. 389-405.

Додаткова:

1. Шубна, О.В.; Денисова, Ю.В.; Санчич, О.С.; Марильова, А.В. Новітні методи удосконалення системи надання соціальних послуг в Україн. Економічний вісник Донбасу,. 2020. № 3 (61). С. 213-221. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/173837>.
2. Ситник, Л.С.; Бервенова, Т.М. Правові та практичні аспекти створення і функціонування Центрів надання адміністративних послуг. Вісник економічної науки України, 2018. : № 1 (34). С. 160-164. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/140042>.
3. Полчанінова І. Л., Касьяненко А. А. Система управління франчайзингом у сфері туристських послуг. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2018. № 1(2). С. 72-75. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_1\(2\)__16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_1(2)__16).
4. Ковальчук О. В., Войтович С. Я., Герасимяк Н. В. Проблеми забезпечення синергії засобів інтернет-комунікацій при просуванні освітніх послуг. Економічний форум. 2018. № 1. С. 180-184. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2018_1_29.
5. Ільчанінова Н. І. Вплив громадського моніторингу на процес надання адміністративних послуг. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 3. С. 131-136. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_3_29.
6. Білоус С. В., Пурська І. С., Дашковська А. В. Управління якістю надання туристичних послуг у містах Західного та Східного регіону України. Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки, 2018. Вип. 141. С. 52-63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kgm_econ_2018_141_12.
7. Хімичева Г. І., Михалко А. О. Застосування логістичних принципів для підвищення якості та безпеки комплексної туристичної послуги. Стандартизація. Сертифікація. Якість. 2018. № 1. С. 27-32. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ssia_2018_1_6.

8. Оніщик Ю. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти надання адміністративних послуг. Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2018. № 1. С. 62-64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VAPSV_2018_1_14.

9. Мельник Т. М., Пугачевська К. С. Розвиток сфери послуг в економіці України. Бізнес Інформ. 2018. № 1. С. 213-220. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2018_1_32

10. Коцур С. Г. Освітні послуги в Австрії: досвід для України. Соціум. Документ. Комунікація. 2018. Вип. 5. С. 91-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/colscart_2018_5_8.

Нормативно-правові акти:

1. Про електронний документообіг та електронні довірчі послуги: збірник законодавчих і нормативних актів. Київ : Видавництво Паливода А.В., 2019. 252 с.

2. Закон України "Про соціальні послуги", "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії". Київ : Видавництво Паливода А.В., 2021. 52 с.

3. Закон України "Про адміністративні послуги". Київ : Видавництво Паливода А.В., 2017. 20 с.

4. Закон України "Про житлово-комунальні послуги". Київ : Видавництво Алерта, 2022. 40 с.

5. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. (із змінами) № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

6. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 р. (із змінами) № 324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

7. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. (із змінами) № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

8. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. (із змінами) № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.

9. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. (із змінами) № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

10. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. (із змінами) № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

11. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 (із змінами) № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.

12. Житловий Кодекс України від 30.06.1983 (із змінами) № 5464-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#Text>.

13. Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.1992 р. (із змінами) № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.

14. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. (із змінами) № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.

15. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 (із змінами) № 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.

16. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 р. (із змінами) № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>.

17. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. (із змінами) № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.

Інформаційні джерела:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Верховного Суду України. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
5. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. URL: <http://www.ccu.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua>.
7. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Асоціації правників України. URL: <https://uba.ua>.
9. Офіційний сайт Асоціації українських правників. URL: <http://aup.org.ua>.
10. Офіційний сайт Національної Асоціації Адвокатів України. URL: <https://unba.org.ua>.